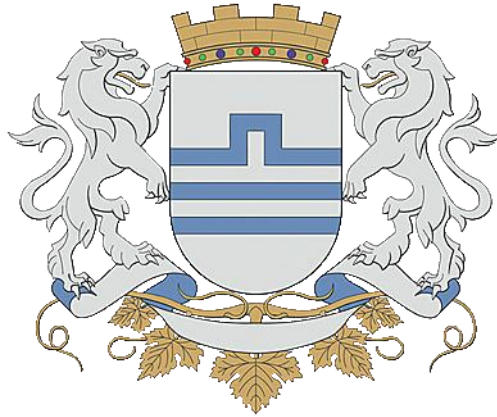

Glavni grad Podgorica

Sekretarijat za planiranje i uređenje prostora i zaštitu životne sredine

PLAN MJERA POBOLJŠANJA ENERGETSKE EFIKASNOSTI ZA 2018. GODINU

Novembar 2017.

S A D R Ź A J

1. Uvod i zakonodavni okvir
2. Pregled preporuka iz Programa poboljšanja energetske efikasnosti
3. Pregled planiranih aktivnosti za 2018. godinu
4. Zaključci Plana i Programa za poboljšanje energetske efikasnosti

1. Uvod i zakonodavni okvir

Shodno Zakonu o efikasnom korišćenju energije (*"Službeni list Crne Gore" broj 57/14 i 003/15*) a sa ciljem obezbjeđenja implementacije Programa poboljšanja energetske efikasnosti Glavnog grada - Podgorice za period od 2018. do 2020. godine, Glavni grad donosi Plan poboljšanja energetske efikasnosti za 2018. godinu kojim se obezbijeduje sprovođenje Programa na godišnjem nivou.

Međutim, ne samo zbog postojanja zakonske obaveze, izrada ovog dokumenta je istovremeno i uslovljena samom potrebom da se u organima i službama Glavnog grada energijom upravlja na adekvatan način. Ovakav vid strateškog planiranja, dokumentovanja aktivnosti i izrade planova, omogućava postizanje efikasnosti u potrošnji energije, a samim tim smanjenje operativnih troškova i povećanje efektivnosti poslovanja i standarda u organizacijama u kojima se ono primjenjuje. Ovim planskim dokumentom stvaraju se neophodni organizaciono tehnički preduslovi za smanjenje energetske potrošnje u programskom periodu ali i na duži rok.

2. Pregled preporuka iz Programa poboljšanja energetske efikasnosti

Imajući u vidu sve što je navedeno u Programu poboljšanja energetske efikasnosti jasno je da troškovi energije predstavljaju jedan od najznačajnijih izdataka u budžetu Glavnog grada. Energija koja se troši u javnim zgradama koje koriste organi i službe, za obavljanje svakodnevnih aktivnosti, zatim energija neophodna za funkcionisanje komunalnih službi i sistema troši se u enormnim količinama. Potencijali za racionalizaciju na svim nivoima i u svim sistemima su izuzetno veliki. Međutim da bi se oni ostvarili, neophodno je prvo uspostaviti odgovarajuću strukturu i osposobiti je da prije svega detaljno sagleda strukturu i visinu troškova, a zatim da primjenom odgovarajućih organizaciono-tehničkih mjera ostvari određene racionalizacije i postigne planirane uštede. Mjere koje je moguće primjeniti kao i neophodne korake koje je neophodno preduzeti mogu se grupisati na različite načine. Međutim, prije nego bilo koju mjeru preduzmemo i prije nego što možemo procijeniti njene efekte, neophodno je da precizno utvrdimo:

- Ko;
- Gdje;
- Koliko;
- Za koje potrebe;
- Koje vrste energije, troši

Naći odgovor na ovih pet pitanja je neophodan preduslov kako bismo mogli uopšte da znamo kakve ćemo koristi imati od bilo koje mjere koju primijenimo i kako da kvantifikujemo rezultate.

Zbog toga je prvi korak u primjeni mjera energetske efikasnosti, zapravo uspostavljanje sistema integralnog (sveobuhvatnog) energetskog menadžmenta.

Zbog toga će aktivnosti Glavnog grada u 2108. godini biti usmjerene ka razvoju sistema energetskog menadžmenta, ne samo kako bi se na početku pomenute zakonske obaveze ispunile, već kako bi se ostvarile i konkretne koristi za budžet Glavnog grada. Tako, važno je istaći da uspostavljanje sistema energetskog menadžmenta ne treba jednostavno posmatrati samo kao zakonsku obavezu, već kao izuzetnu razvojnu šansu i način da se uspostavi i osposobi struktura (kadrovska i tehnička) koja će vršiti kontrolu utroška energije i upravljati potrošnjom u budućnosti.

Ono što predstavlja najveći trenutni problem je nepostojanje osobe stručne i zadužene da evidentira potrošnju energije niti da upravlja njome. U najvećem broju slučajeva – računi za utrošenu energiju i ne dođu do korisnika, već se šalju u zajedničke službe. U slučaju i da ih korisnik dobije, nigdje ne postoji evidencija o vrsti, strukturi i dinamici energetske potrošnje u vremenskim intervalima. Kada se uspostavi evidencija i formira energetska tim, on bi trebao na osnovu egzaktnih podataka da odluči koji su prioriteti za sanaciju u dijelu zgrada. Energetski tim bi se trebao starti o tome da su korisnici zgrada (zaposleni) informisani, upoznati sa mogućnostima, opcijama, kao i količinama potrošnje energije koje njihove svakodnevne aktivnosti uzrokuju.

2. Pregled planiranih aktivnosti za 2018. godinu

Uspostavljanje integralnog sistema energetskeg menadžmenta koje će se sprovesti u 2017. godini sastoji se iz nekoliko elemenata:

1. Analiza stanja i organizacione strukture u jedinici lokalne samouprave

Ova aktivnost podrazumijeva analizu postojećih kadrovskih kapaciteta i organizacionih struktura kao i definisanje načina na koji će se uspostaviti sistem energetskeg menadžmenta. Takođe, podrazumijeva i dalju analizu zakonskih okvira i stečenih obaveza koje će izvršavati novoformirani Sistem.

Nosilac aktivnosti: Sekretarijat za planiranje i uređenje prostora i zaštitu životne sredine, Sektor za zaštitu životne sredine i održivi razvoj

Izvor finansiranja: Budžet Glavnog grada

Rok: II kvartal 2018. godine

2. Uspostavljanje kadrovske strukture za upravljanje energijom

Nakon izvršenih analiza postojeće kadrovske i organizacione strukture vrši se imenovanje Energetskeg tima na čelu sa Energetskim menadžerom uz dodjelu zadataka i odgovornosti koji proizilaze iz zakonskih okvira i usvojenih podzakonskih akata.

Nosilac aktivnosti: Sekretarijat za planiranje i uređenje prostora i zaštitu životne sredine, Sektor za zaštitu životne sredine i održivi razvoj

Izvor finansiranja: Budžet Glavnog grada

Rok: II kvartal 2018. godine

3. Prikupljanje podataka o potrošnji energije za potrošačke jedinice

Prikupljanje podataka o utrošenoj energiji (električnoj energiji, svim drugim vidovima energije i sanitarne vode) vršiće se za sve potrošačke jedinice koje spadaju u nadležnost Glavnog grada i radiće se na njihovoj klasifikaciji i razvrstavanju što predstavlja pred-fazu za unošenje u bazu podataka. Ova faza je ključna za kreiranje sveobuhvatne slike o potrošnji energije i platforme za sve buduće aktivnosti na ovom polju.

Nosilac aktivnosti: Novoformirani Energetski tim

Izvor finansiranja: Nosioci projekta

Rok: Kontinualno nakon imenovanja Energetskog tima

4. Razvoj informacionog sistema za upravljanje energijom

Pod ovom aktivnošću se podrazumijeva analiza postojećeg računarskog programa koji je u vlasništvu Kancelarije za energetski menadžment Glavnog grada u cilju sagledavanja njegovih potencijala i nedostataka i mogućnosti iskorištenja kao glavnog alata koji omogućava pregled potrošnje energije (i sanitarne vode) za prethodni period i omogućava praćenje u budućnosti. Ukoliko se bude došlo do negativnih zaključaka, ova aktivnost podrazumijeva razvoj novog računarskog programa koji bi predstavljao alat za kreiranje baze podataka.

Nosilac aktivnosti: Sekretarijat za planiranje i uređenje prostora i zaštitu životne sredine, Sektor za zaštitu životne sredine i održivi razvoj

Izvor finansiranja: Budžet Glavnog grada

Rok: III kvartal 2018. godine

5. Osposobljavanje energetskog tima za rukovanje informacionim sistemom

Novoformirani Energetski tim će se edukovati i osposobiti za učinkovito i svrsishodno obavljanje zadatih dužnosti uključujući rukovanje računarskim programom u cilju kreiranja baze podataka, izvještavanje nadležnog organa kao i integrisanje zahtjeva energetske efikasnosti u svakodnevne poslovne aktivnosti.

Nosilac aktivnosti: Sekretarijat za planiranje i uređenje prostora i zaštitu životne sredine, Sektor za zaštitu životne sredine i održivi razvoj

Izvor finansiranja: Budžet Glavnog grada

Rok: III kvartal 2018. godine

6. Redovno izvještavanje nadležnih organa u odgovarajućoj formi

Uspostavljeni sistem za energetski menadžment će pokazati rezultate svog djelovanja kroz izvještaje nadležnim organima u kojima će opisivati sprovedene aktivnosti, ostvarene ciljeve, eventualne problematike kao i zaključke i planove za buduće djelovanje. Na samom početku neophodno je ustanoviti formu izvještaja koja će biti osmišljena i usvojena od strane imenovanog Energetskog tima.

Nosilac aktivnosti: Novoformirani Energetski tim

Izvor finansiranja: Budžet Glavnog grada

Rok: Kontinualno nakon imenovanja Energetskog tima

7. *****Analiza objekata koji spadaju u nadležnost jedinice lokalne samouprave**

Ukoliko se ispune očekivanja po pitanju finansiranja izrade audita javnih zgrada od strane nadležnog ministarstva pristupiće se izradi energetske analize određenog broja javnih objekata koji spadaju u nadležnost Glavnog grada a za koje je ustanovljeno da predstavljaju najveće potrošače energije. Ovo bi predstavljalo početak rada na sprovođenju konkretnih mjera po pitanju unapređenja svojstava javnih objekata u cilju smanjenja energetske potrošnje.

Nosilac aktivnosti: Sekretarijat za planiranje i uređenje prostora i zaštitu životne sredine, Sektor za zaštitu životne sredine i održivi razvoj

Izvor finansiranja: Budžet Crne Gore

Rok: III i IV kvartal 2018. godine

3. Zaključci Plana i Programa unapređenja energetske efikasnosti

Sistem energetskeg menadžmenta će omogućiti apsolutni pregled utroška svih oblika energije (uključujući i sanitarnu vodu) i upravljanje energijom na svakom mogućem mjestu na kome se energija troši, a troškovi se plaćaju iz budžeta jedinice lokalne samouprave. Integralni sistem energetskeg menadžmenta ne fokusira se samo na utroške energije u tehničkom smislu, već će da omogući i upravljanje ekonomskim parametrima vezanim za energetske potrošnje, čime se značajno može uticati na smanjenje troškova i obezbijediti bolji poslovni rezultati.

Sljedeći korak u ostvarenju ciljeva energetske efikasnosti, koji je planiran za 2019. i 2020. godinu, nakon što bude uspostavljen funkcionalan sistem energetskeg menadžmenta, su mjere koje se odnose na javne zgrade koje koristi Glavni grad i pripadajuće službe. U skladu sa zakonom od 2018. godine treba početi sa energetskeg sertifikovanjem zgrada a paralelno sa tim i sa investiranjem u unapređenje njihovih svojstava u cilju smanjenja energetske potrošnje.

Kako bi se ostvarili multiplikativni efekti, iako nije nadležan i odgovoran za troškove građana, Glavni grad treba da pokaže kako društvenu odgovornost, tako i da ispuni svoju obaveznu da pruži stanovništvu šansu i uslove da zadovolji svoje potrebe. Zbog toga će kancelarija za energetske menadžment Glavnog grada nastaviti sa organizovanjem informativnih kampanja za građane, treninga sa ciljem podizanja nivoa znanja, ali i promovisanjem sopstvene aktivnosti i dostignuća kako bi na primjeru građani mogli da vide pozitivne rezultate i mogli da primjene to u sopstvenom okruženju. Glavni grad takođe ulaže napore da ponudi građanima neophodnu infrastrukturu koju oni sami ne mogu da uspostave, kao što je npr. infrastruktura za alternativne vidove transporta (biciklističke staze), mreža punjača za električne automobile, šetačke zone, zelene površine. Sve ove aktivnosti pored konkretne, praktične dimenzije imaju i edukativnu komponentu i multiplikativni karakter.